

МАЪЖДИГАШ ДАР

Далла хастам бу, Ибадат дан маъждигаш хилийтина волчу, церан дола даре а, царна чохъ ламаз даре а кхойкхуш волчу, иймандиллинчу нахана йалсамани йиллина волчу.

Маъждигаш дар динан билгалонех билгало йу, церан доладар а царах хоттавелла хилар а ийман долчу нехан сифатех сифат ду. Лекха волчу Дала шайна гечдаре а, Шех кхоъруш болчарна Цо кечийна йолчу йалсамане а дог дохуш берш бу уьш.

Маъждигаш деш, ламаз эца а, дан а аьтто беш шайн хьолах харж йийр ма йац хьал долуш болчу нахах Къемат-дийнах тешаш волчо бен. Иштачу гуллакхех мискачу наха шайн тароне хьаьжжина дина долу кiezиг гло а Далла гергахъ доккха ду, цара дина дика а Далла гергахъ карор долуш ду. Лекха волчу Дала аьлла (майна): «Баккъал а, Делан маъждигаш (деш, уьш) дузуш берш Делак а, Тпайххьарчу Дийнах а тешаш берш бу, ламаз хIоттош, закат луш, Дела воцху а кхоъруш берш бу. Уьш бу нисбеллачарех (хила хьакъ берш)».

(Тавбат сурат, 18 аят) Декъал хир ву-кха Дала шена рицкъа а делла, тIаккха цунах маъждигаш, хьуь-жарш, дарбанан хIусамаш йеш харж йинарг, къен-миска волчунна гIо динарг.

ДIахьехна долу Илма, динехъ кхийна волу доьзалхо, шел тIаьхъа дитина долу Къуръан, дина маъждиг, не-къахочун цIа, далийна долу хи, дIадийна долу синтар, ша дийна а, могаш а волуш шен хьолах даьккхина долу сагIа – иза дерриг а стагана ша веллачул тIаьхъа а пайдехъ хир ду, аьлла Делан салам хиларо. Иштта, Цо (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) аьлла: «Маъждигаш мискачу наха шайн тароне хьаьжжина дина долу кiezиг гло а Далла гергахъ доккха ду, цара дина дика а Далла гергахъ карор долуш ду. Лекха волчу Дала аьлла (майна): «Баккъал а, Делан маъждигаш (деш, уьш) дузуш берш Делак а, Тпайххьарчу Дийнах а тешаш берш бу, ламаз хIоттош, закат луш, Дела воцху а кхоъруш берш бу. Уьш бу нисбеллачарех (хила хьакъ берш)».

Цъхана кьонахчо хаьт-тина тIаккха: «ХIай Делан Элча, некъаца долу хIара маъждигаш?»

Делан салам хиларо жоп делла: «ХIаь, царна чуьра арайаьккхина йолу нех аль-Хъуруль-Йинн (йалсаманин) мехкарий долабохуш урдонна (йуьллур) йу».

(Аль - Футухъ а тур - Раббанийату жайна)

Сийлахъ йолчу Иайшата (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Элчано (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) тхоьга маъждигаш цена

а, томехъ а латтаде», – аьлла. (Абу Давуд)

Иштта, маъждигийн хьур-мат (лерам) дарх ду: «Шайн маъждигаш чу ма дита (церан лерам бан хууш доцу) кегий бераш а, хьерабевлла

нах а, цу чохъ йохк-эцар ма леладе, девнаш ма де, шайн аз айдеш къамелаш ма де, (кхиэл кхоочуьйеш) таIзарш ма де, тарраш баттара ма даха...», – боху хьадис а. (Аль - Футухъ а тур -

Раббанийату жайна)

Маъждигаш ламазана а, иттикафана а, Къуръан дешарна а, Дела хьехорна а лерина ду. Дикачу нехан мажлис (кхеташо) йан меттиг йу иза, дин хьохуш, Iамалш йеш бусалба наха шайн ийман совдоккху меттиг йу.

Бусалба динехъ уггар хьалха динарг Сирлачу Мединатера маъждиг ду, Делан Элчано (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) шен сийлахъ долчу шина куьйгаца, мухIажаршца а, ансарашца а цхьаьна дина до иза. Дала дуьненан рицкъ делла, тIаккха дикачу не-къахъ цунах харж йойтуш верг – Дала тавфикъ (гIо), ниймат делла бусалба ву. Дала хьал делла, оцу шен хьолаца динан гуллакхехъ лаьтташ верг, хIокхунна санна, хIара ниймат суна а делар-кх бо-хуш, шех милла а хьега мегар долуш стаг ву. Шен гергар-чарна а, генарчарна а, къен-мискачарна а, заьIапхошна а, лулахошна а, доттагIашна а гIо деш ву иза. Иштта шех хьега мегар долуш ву Дала Къуръанан Илма делларг а, дийнахъ а, буса а иза доьшуш, цуьнца Iамал йеш, нахана

иза хьохуш, цуьнца нийса кхиэл йеш волу.

Бусалба стагехъ товш дац шайтIанан новкъахъ дукха харж йеш, Делан новкъахъ бIаьрмециг хилар. АллаxI ма ву комаьрша, Шен дуьхъа диначу хIуманна йал иттаза а, ворхI бенга кхаччалц а, цул сов а йоккхуш. Делан дуьхъа динарг Цунна гергахъ карор долуш ду.

Эхартан йал йезаш, Делан дуьхъа маъждиг дина-чунна, цу чохъ Iамал йеш, Къуръан доьшуш, ламазаш деш, иттикаф деш болчар-на йоллу йал хир йу, Дала мукъ лахъ. Маъждиган ха-залла – иза цу чохъ Далла Ибадат деш нах хилар йу. Ма хаза, товш бу бусалба нах АллаxIан хIусамашкахъ, могларш нисдина, цхьаь хилла дIахIиттина, Цуьнан кьинхетаме сатуьйсун, Иза шайна резаван гIерташ, Цуьн-га гечдар дохуш. Лекха вол-чу Дала вай Ша дукха хьехош болчарех, Шена муьтIахъ болчарех, шена шукар деча-рех дойла.

Амийн, вальхьамду лиллахIи Рабиль-Иаламийн!

С. Муртазиев

БУОБЕРЕХ КЪАХЕТАР, ЦЕРАН ДОЛА ДАР

Ислам-дин шайш тIезцале боу-берашна тIехъ йаккий кьизаллаш лелаш хилла Iаьрбаша.

Шен дех бисначу бахамах шен хьашт дерг схьаэца йиш ца хилла боуберан. Цуьнан доладийриг цуь-нан даьхни дууш хилла, Делак ца кхоъруш. Боубер, ахча дIа а оьий, деша йиш йоцуш дуьтуш хилла цара. Лекхачу Дала Шен Элчане (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) дуккха а аяташ диссийна, вайна, бусалбанашна, боуберашца дика хилар Iамош.

Лекха волчу Дала аьлла (майна): «ДIало боуберашна церан даьхни. Схьа ма эца боьханиг (шайна хьа-

АллахI кьинхетаме ву, нийса хьукма деш ву, цаторийла йолчохъ верасна боуберан рицкъанах кхета магийна Цо: «... Хьал долуш верг ларлойла (боуберийн даьхни да-арх), мисканиг – цо диканца (шен хьаштоне а, ша динчу гуллакхе а хьаьжжина) дуийла...»

(Нисаь сурат, 6 аят)

Боуберан доладийриг шен цаторийла йолуш велахъ, цунна боуберан рицкъанах кхетар магош Iеламнаха билгалдаьккхина диь хьал ду:

- 1) йухалург эцар;
- 2) исрап (кхоамза) доцуш цунах хIума йаар;

хир ду цунна, Дала мукъ лахъ.

Делан Элчано (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна): «Шен гергара йа хийра долчу боуберана доладинарг милла велахъ а, со а, иза а йалсамани чохъ хIара ший санна (герг-герга) хир ву», – аьлла, хьажо-пIелг а, йуккъера-пIелг а вовшашна тIеттIаталийна.

(Муслим)

Боуберан доладар – иза, цуьнан гуллакхе хьажар ду, цунна йуург-мерг латтор ду, цуьнан дех дисина хьал делахъ, иза кхиор, алсамдак-кхар ду. Хьал доцуш делахъ, Лекха волчу АллаxIан дуьхъа цунна напха

Иштта АллаxIан Элчано (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) аьлла (майна): «Дала бен хьостуш доцуш боуберан коьртах куьг хьаькхнарг милла велахъ а, цуьнан куьг тIехдаьллачу хIора месан цIарах цунна цхьа дика йаздийр ду. Шена гергахъ долчу боуберана, кIантана йа йолана дика хIума динарг милла велахъ а, со а, иза а йалсамани чохъ иштта цхьаьна хир ву», – аьлла ши пIелг тIеттIаталийра.

(ШуIайб аль-Арнаут)

Цхьана кьонахчо Абу-Дардаэ (Дела реза хуьлда цунна) аьлла: «Хьехар дехъа суна».

Цо аьлла: «Боуберах къахеташ хила, иза хьайна герга даладе, айхьа йуучохъ цунна а йаайе, бак-къал а, суна хезна Делан Элчано шен деган кьизалла йалхо веан-чуьнга аьлларг. Цо (Делера кьинхетам а, маршо а хуьлда цунна) аьлла: «Хьайн дог кIаддан лууш хьо велахъ, боубер хьайна герга даладе, цуьнан коьртах куьг хьа-ха, цунна айхьа йуучохъ хIума йаайе, баккъал а, цо (ахъ диначо) хьан дог кIаддийр ду, хьан лаам кхоочушбийр бу».

(ТIабарани)

Лекха волчу Дала Давуд-пайхамаре (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) хаам бина хилла, боху:

«ХIай Давуд, боубераца, кьинхе-таме волу да санна, хилалахъ, бай кхобуш йолчу зудчуьнца, цунах дог лозуш волу цIийнда санна, хилалахъ, хуьна хаййла, баккъал а, айхьа йерах терра хьокхур йу ахъ».

Ахъ диначух терраниг хьуна а хир ду хьуна, бохург ду иза. Хьо вала-ца волу, хьан боу тIаьхьадиса а ца долу, хьан зуда а йнисаза ца йолу, бохург ду.

Давуда (Делера салам-маршалла хуьлда цунна) Делах ша дагаволучу хенахъ аьлла: «Хьан дуьхъа боуберана а, йисина Iаш йолчу зудчунна а гIо динчун

«ДАЛА БЕН ХЬОСТУШ ДОЦЧУ БОУБЕРАН КОЬРТАХ КУЬГ ХЬАЬКХНАРГ МИЛЛА ВЕЛАХЪ А, ЦУЬНАН КУЬГ ТIЕХДАЬЛЛАЧУ ХIОРА МЕСАН ЦIАРАХ ЦУННА ЦХЬА ДИКА ЙАЗДИЙР ДУ. ШЕНА ГЕРГАХЪ ДОЛЧУ БОУБЕРАНА, КIАНТАНА ЙА ЙОИАНА ДИКА ХIУМА ДИНАРГ МИЛЛА ВЕЛАХЪ А, СО А, ИЗА А ЙАЛСАМАНИ ЧОХЪ ИШТТА ЦХЬАЬНА ХИР ВУ», – АЬЛЛА ШИ ПIЕЛГ ТIЕТТIАТАИЙРА.

(ШУIАЙБАЛЬ-АРНАУТ)

бекхам хIун хир бу?» Цо, Лекха ву Иза, аьлла: «Цуьнан бекхам, Ас динарг бен, кхин ИндагI доцучу дийнахъ Ас иза Сайн ИндагIехъ вар бу».

Лекха волчу Дала Ша везаче а, Шена безаче а Дойла вай! Амийн, валь-хьамду лиллахIи Рабиль-Иаламийн.

(Тирмизи)

С. Муртазиев

НАСТУПИЛ РАБИУЛЬ-АВВАЛЬ – МЕСЯЦ, В КОТОРОМ РОДИЛСЯ ПРОРОК МУХАММАД (да благословит его Аллах и приветствует)

25 АВГУСТА НАЧАЛСЯ ТРЕТИЙ МЕСЯЦ МУСУЛЬМАНСКОГО КАЛЕНДАРЯ – РАБИУЛЬ-АВВАЛЬ. О ЕГО ДОСТОИНСТВАХ ДЛЯ ВЕРУЮЩИХ ВЪЕСЕДЕ С КОРРЕСПОНДЕНТОМ «ГРОЗНЫЙ-ИНФОРМ» РАССКАЗАЛ ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТА ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЮ С РЕЛИГИОЗНЫМИ И ОБЩЕСТВЕННЫМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ АДМИНИСТРАЦИИ ГЛАВЫ И ПРАВИТЕЛЬСТВА ЧРАСЛАН АБДУЛАЕВ.

По его словам, Рабиуль-Авваль имеет особое значение в Исламе, поскольку именно в этом месяце отмечается день рождения Пророка Мухаммада (да благословит его Аллах и приветствует).

«Для мусульман это время, когда можно почтить память Посланника Аллаха (да благословит его Аллах и приветствует), изучить его жизнь и распространять знания о нём. Конечно, благие дела важны в жизни человека всегда, но Рабиуль-Авваль особенно напоминает нам о том призыве, который оставил Пророк (да благословит его Аллах и приветствует). Особое значение в поклонении Аллаху имеет покаяние – сам Пророк 70 раз каждый день просил у Всевышнего прощения. Это еще один путь, что указал Пророк (да благословит его Аллах и приветствует) для нас, простых людей», – отметил А. Абдулаев.

Собеседник агентства подчеркнул, что в этот месяц мусульманам похвально читать жизнеописание Пророка (да благословит его Аллах и приветствует), рассказы-

вать о его деяниях и обращаться к Священному Корану.

Особое место в Рабиуль-Аввале занимает 12-й день, когда верующие отмечают день рождения Пророка Мухаммада (да благословит его Аллах и приветствует). В этот день традиционно читают Коран, салаваты и «мавлид», совершают «зикры», слушают проповеди, вспоминают истории из жизни Пророка (да благословит его Аллах и приветствует), а также совершают добрые дела и проявляют милосердие к ближним.

«Традиции почитания Пророка (да благословит его Аллах и приветствует) имеют глубокие народные корни. Можно сказать, что празднование дня рождения (мавлид) Пророка Мухаммада (да благословит его Аллах и приветствует) стало прекрасным обычаем, определяющим одну из особенностей нашего народа», – добавил богослов.

ИА «Грозный-информ»

В ГАЗЕТЕ ИМЕЮТСЯ ПЕРЕВОДЫ СВЯЩЕННЫХ ПИСАНИЙ, ПОПАДАНИЕ КОТОРЫХ В НЕЧИСТОЕ МЕСТО ПО ШАРИАТУ НЕ ДОПУСКАЕТСЯ!

БУСАПБА ДИНАН ИПМАНАН ДАЙН ИСТОРИ

ИМАМ МАЛИК

Малик ибн Анас дуьне-нахь гIараваьлла воккха, сийлахь Йеламстаг, хьадисан а, фикхълан а Илманча хилла ца Iаш, мазхIабан имам а ву. Ша кхоьллинчу АллахI-Далла сов тIех муьтIахь хиларна а, Делан динан баххаш, доза-наш, дерриге а чулоцуш долчу Илманах доггах тасаваларна а, ша йуьхьарлаьцначу некъо дуьне мел лаятта мах хадалур боцуш, воккха Илманча а, Йеламстаг а, имам а вира Ана-сан Маликах. Дашочу йозанца йаздо, Мединат шахьарахь дуьне а серладоккхуш сирла седа хилла кьегинчу Имам Маликах: цуьнан дахарх а, не-

маршалла хуьлда цунна!) аьлла: Кестта йолчу зама-нахь адам лелар ду эмкалш тIечовххийна, уьш кхоа а ца йеш, Илма лохуш, амма царна Мединатехь санна волу Йеламстаг карор-м вац.

Дуккахболчу Йеламнаха, Ибн Маина, Iабдур-Разакъа цхьаьна олу, оцу хьадисехь виьцинарг имам Малик ву, олий.

Цуьнан йуьззина цIе Ма-лик ибн Анас ибн Малик ибн Абу Iамир ибн Iамр ибн аль-Хьарис ибн Гайман ибн Хьусайл ибн Iамр ибн аль-Хьарис аль-Асбахь йу. Ибн Кьутайбас дуьйцу, Малик

«Кхо хIума ду (стеган) дегIана паргIато йеш: хаза хьожуйogly хIума а (миска, latlap) а, аьхна духар а, моз (малар) а.»

Билгалдаккха dogly, Мали-кан воI Анас (Анас ибн Ма-лик), Имам Маликан да - иза Пайхмаран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна!) ас-хьабех волу Анас ибн Малик аль-Хазраджи цахилар.

Имама Маликан девежа-рий: НафиI а, нахалахь Абу СухIайл аьлла цIе йахана волу, Увайс а, РабиI а гуттар а билгалбевлла хьадисаш дика хууш хуьлу шайн заманахь. Маликна жима волуш Илма

ша мел даггара лелаш ву, и ша воьду меттиг шена мел меха-ла, сийлахь йу. Маликна нанас хьобху, Йеламнехан дарсийн мажлисаш мел чоIгла сийлахь хила йезаш йу, шен куьдан а, духаран а тидам бан безаш хилар, ишттачу нахана йуккье воьдуш. Иштта дас-нанас хар-жам бан беза шайн доьзалхой деша дIалучу Йеламнехан, цунах доьзна хирг хиларх шен доьзалхочун кхидIа долу дуьненан а, эхартан а дахар хууш. Нагахь санна, хьехар-хо нийсаниг ца хьаржинехь, Илманна йа Гийла вуьсур ву, йа оцу хьехархоcho гал новкха ваккха а тарло, ша иза мет-тара вацахь. Оцу балхехь а доккха масал гойту Iалийата. Цуо хоржу шайн заманахь тоьлла хьехархо - юридикан а, хьадисийн а Илманехь гIараваьлла Йеламстаг РабиI ибн Аби Iабдурахман. «Хьо гIуо РабиIана тIе Илма Iамо, амма хьуна хаалахь, ахь дуьх-хьара схьаэца дезарг Гийлакх ду хьуна, хьо Илма Iамо во-лалушшехь. Гийлакх хьалха, Илма цунна тIаьххь», - олу хIоразза а ша ара мел волуьйту шен кIанте Iалийата.

Нана уггаре а хьалхара хье-хархо йу муьлххачу а беран. Шен нанас диначу хьехарца кхира Малик. Цундела Ма-лика шен муталеламашка дай-ма а олуш а дара: «Илманал а хьалха Гийлакх Iамаде!»

Гуттар а жималехь цуо дагахь Iамадо Кьурьан, шен тафсирца. Нахана бакьонан хьукманащца жоьпаш лучу хьоле волу иза кестта. Иза Илма хьеха волало жима а волуш, шен ткье цхьаь шо долчу хенахь цунна тIе дукха адам таттало Илма схьаэца а, хеттаршца а. РабиIца доьшуш а волуш, Малик Илма Iамош вара НафиI Ибн Iумарера (Хурмуз), цуьнан бакьйолу цIе - Абу IабдуллахI НафиI ибн Хурмуз. Уггаре а тоьлаш, цIена зIе: Имам Малика НафиIера, цуо Ибн Iумарера (IабдуллахI ибн Iумар).

Цхьа а шеко йоцуш, Ма-лик Илманехь чоIгIваларехь боккха тIелаткьам бинарг НафиI вара. РабиIера а, Ибн Аби Iабдурахьманера а оьц-цухешь, НафиIера а Илма схьаоьлуш вара Малик. Оцу Йеламнах хIора соне тIулгаш дехкира Маликан Илманан бухбилларехь, кхиарехь, кьаьсттина йуьхьанца иза Илманехь чоIгIварехь.

Малика олтура: «РабиI дIакхелхича Илманан марзо йайра са». Шен хьехархочуьн-га болу лерам барам боцуш бара цуьнан, РабиIера пурба

араваьлча а, кестта гуча ца волура со, иза цагун сурт хиттош. Жимма Иийча тIе а воьдий, салам а луш, хьал-де хоттуш вистхуьлтура. ТIаккха и чуваххалц собар а дой, Ибн Iумара хIун элира иштта а, иштта а долчу хьолехь, олуш, цунна герга ваха бахьана доккхура, цуо жоьпаш а лора. Цул тIаьхьа ас иза Iадвуьтура, ладаме, буьрса стаг хиларна». Шен хьехархочунна цу кепара герга кхача некь Малика лохура, шен нанас дийцин-чу Гийлакхна тIе а доьгIна. Гийлакх Илманал а хьалха хила деза ша а олуш волу Малик кхечу кепара хуьлийла а дацара. Хьехархочунна а, муталеламна а йуккьехь йолу йукьаметтиг Гийлаккхехь хила безачу гурашна чохь ларбо Малика дайма а, ша доьшуш волчу а, хьобхуш волчу а хенахь. Цхьана а дас шен аз айдан йиш йацара Маликанул чоIгла, цуьнан дарсашкахь а, кхийолчу мажлисашкахь а, кьаьсттина иза цхьа хьадис дуьйцуш волчу хенахь йукьара ваккха. Ибн КаIнаб олу: «Маликан цхьанакхетарел а лерина, низаме, тап-аьлла мажлисаш цкьа а хааделла йац, коьрта тIехь хевшина олхазарш ду моьттур долуш, жимма а метгах бовлахь, тIома девр долуш».

Имаман нахалахь сий ай-дала долало ХIарун Рашид куьйгаллехь волчу хенахь. Маликан «Аль-МуваттIа» жайна берриге а бусалба не-хан хьукманан жайна дина дIакхайкхо сацам хуьлу бусал-ба нехан паччахь волчу ХIарун Рашидан. Амма, Имама Ма-лика, цхьанна а новкьадогIур доцчу кепара, хаза Гийлакхе йухатуху и сацам, ша ала а олуш: «Хьашт дац иштта дIакхайкхо, Пайхамаран (Де-лера салам-маршалла хуьл-да цунна!) асхьабийн (Дела реза хуьлда царна!) а хилла цхьа коьрта доцчу хеттаршина тIехь тайп-тайпана хьежамаш а, хьукманаш а. МаIарера болу бусалба нах хIинцале а оцу хьежамашкахь, хьукма-нашкахь бес-бесара а болуш, динехь нийсану новкьахь бу».

Шен дерриге а дахарехь Деле верзарехь а, Ибадатана чувобьлла кьаьхегарехь а кхи-болчу нахал а алсам хиларца билгалваьлла хуьлу Малик шен заманахь. Хьалдолчу дов-залера хиллехь а, хала хенаш а йогIу Маликан дахарехь а, кхиболчу дикаху нахана сан-на. Шен долахь йолу хIусам вовшах а йаьккхина, цуьнан тхевнан аннаш а, кхийолу пайде хIума а дIаьохкина, де-

НАШИ ГЕРОИ

АДАЕВА ЛИХАН (1981 – 2003)

Адаев Алихан родился в 1981 году в селе Мартан-Чу. Там же окончил среднюю школу. В раннем детстве он потерял отца. Эта потеря сформировала его характер и отношение к жизни.

В 2000-м он поступил в один из грозненских техникумов по специальности «сварщик». Однако в 2002 году, вместо сварочной роботы и газовой горелки, предпочел одеть камуфляжную форму и взять в руки оружие, чтобы встать в ряды тех, кто, рискуя своей жизнью, встал на защиту закона и порядка в Чеченской Республике. Но, к большому сожалению, проработать в рядах силовых структур он успел только один год.

Шел ноябрь 2003-го года. Семья готовилась к свадьбе Алихана. Это было первым радостным событием для них за последние годы.

20 ноября, примерно в 19.00, бандитами было совершено нападение на сетевой пост (ЭМЦ), расположенный в районе ЦСП Октябрьского района города Грозного, охраняемый сотрудниками 6-й роты полка милиции УВО при МВД по Чеченской Республике. В результате нападения от полученных огнестрельных ранений погибло несколько сотрудников, в том числе и Алихан Адаев.

Дала гIазот кьобалдойла цуьнан!

кьах а лаьцна, оцу заманахь дуьйна дуьне мел лаятта сий а айлуш.

Дуьненан йеа маьПера адам лаятта цунна тIелелаш, динах, нахана йуккьерчу йукьамет-тигех, дахарехь Итгталуш, эгачу балхех лаьцна хеттарш кхобхуш.

Имам Малик, ша суннатехь нисвелла хиларе терра, берри-ге а бусалба нах цунах масал эца гIерташ, динехь нисбалар дезаш, ткьа динехь Маликал а чоIгла нисвелларг кхин ца гуш, цуьнга нисбала гIогьрту. Ур-атгалла духар а, шайн куц-кеп а Маликинчух тера нисдан хьовсу уьш.

Кхиболчу белхашкахь а санна, йукьараллехь, нахаца долчу Гийлаккхехь Пайхама-ран (Делера салам-маршалла хуьлда цунна!) Гийлакках Малик санна тера гуш цхьа а ца хуьлу нахана. Имаман Маликан дарсашкахь (Илма хьобхучу меттехь) цуьнан за-манахь уггаре а дукха адам лаятта, эзар-эзарнашкахь. Цуьнан хьехархойн дарсаш-кахьчул а сов хуьлу Маликан мажлисехь. И зама йу, угга-ре а Илманах нах пайдаэца буьйлабелла, Илманан хIорд тулгIенашца ловза баьлла хан.

Имам Малик санна болчу Йеламнехан кьамел цхьана а кепара шеконе а, бух талла-ре а дуьллуш ца хуьлу оцу заманахь, «Малика аьллий, чакхдаьлла», йа оцу заманахь болчу и санна болчу кхечу баккхийчу Йеламнаха аьлхех а, Абу Хьанифат а, ШафиIи а, цул тIаьхьа веана Ахьмад а. «Сийлахьчу, нуьречу Меди-натан имам» аьлла цIе йоьду Маликан, и воцчунна цхьанна а тиллина йоцу. Ислам ди-нехь хьадисийн хьукманащца дуьххьара йаздина фикхълан жайна Маликан ду «Аль-МуваттIа» цIе йолуш. Долучу дуьненахь даьржа и жайна, цул тIаьхьа хоййтта бIе шо герга хан йаьлла, Йеламнаха шех пайда а оьцуш. Хьадисан Илманехь тоьлла а волуш, фикхълан Илманехь а баккий кхиамаш баьхна Малика. И тайпа Илманча нагахь бен хилац, массо а Илма цхьа-на девзаш. Иштта кхидолчу Илманашкахь а лаккхарчу тIегIанехь хилла ву Малик.

Пайхамара (Делера салам-

шина шарахь ненан кийрахь кхийна аьлла. Ткьа Ибн СаIда аль-БагIдадис – кхаа шарахь ненан кийрахь Ийина олу. Цара иза йаздар, Малика шен дийцарна тIедовгIна хуьлу, ша ненан кийрахь кхидолу бераш кхуьчул дуккха а алсам Ийина кхууьш олий.

Оцу заманахь нахалахь дIайахана цIе Абу IабдуллахI хилла Маликан. Иза дуьнен-чу ваьлла, герггарчу хьеса-пехь 93-чу шарахь Медина-те шахьарна гена доццуш «Зи-Марва» олучу меттехь. МаликаIгеран доьзал цига-ра Аль-Иакъикь олучу де-хьа болу. Ткьа Имам Малик Мединате дIакхелха. Малик Илма долчу нехан довзалера ву ша. Цуьнан дедеда Абу Iамир цхьаболчу Йеламнаха сахьабех ву олу, амма Пайха-мар (Делера салам-маршалла хуьлда цунна!) цагар бахьана долуш табиIинех ву олу кхечу Йеламнаха. Абу Iамиран кIант Малик (Имам Маликан деда) уггаре а хьалхарчу табиIинех а волуш, Iумарера а, Iаишатера а, Зубайран IабдуллахIера а, иштта кхиболчу асхьабашкара а (Дела реза хуьлда царна!) хьадисаш схьаэцна, уьш дий-цина ву. Иштта, иза ву хали-фан Iаффанан Iусманан (Дела реза хуьлда цунна!) дакьа лийчийначу веаннах цхьаь а, иза Бакъи кешнашка дIаволла ваьхьначех а. Хьадисашца болх бина аьлла а, Йеламстаг ву аьлла а Имам Маликан дех лаьцна хIума дац, амма иза хилла цIенна Iаьрби а, Iодан а, секхаIодан пхерчий кечдеш говзалла а йолуш, оцу белхан пхьалгIа хилла цуьнан. Ишт-та, Имама Малика шен дага-лецамашкахь ма-хьахадарра, шен кIант дешарна тIетелийна, оцу балхехь иза шовкье а вина цуо. Делакх а цхьа хьадис ду Малика шен дегара дийцина, иза СуйутIис шен «Тазийн аль-мамалик би манакьиб аль-Имам Малик» жайни чохь а хьахадо.

Имама Малика шен дегара Маликан Анасера далийна хьадис, цуо шен дегара Абу Iамиран Маликера, цуо иза ХатгIабан воIера Iумарера (Дела реза хуьлда цунна!) ду аьлла, Пайхамара (Делера салам-маршалла хуьлда цун-на!) элира:

хьобхуш, оцу балхехь иза шовкье воккхуш болх бо цара. Цуьнан духхьарлера хьужар оцу шайн доьзалехь хилла, цара кхио а волийна иза.

Имама ЗахIабис дуьйцу: «Имам Малик хьалдолчу дов-залера хиларе терра, дуьненан агIор цхьана а хIумане хьашто йоцуш, хьолоаца маршо йолуш кхуьу».

Ткьа дуьххьара Малика шена Илма Iамо лаьара аьлла, дагара хайитинарг цуьнан нана йара, Шарикь аль-Аздийан йоI Iалийат. Ша бер долуш, дуьххьара Илма Iаморехь на-кьосталла шен ненера лехира цуо. Шен кIантах Йеламстаг хирг хиларх дог тешна йолчу Iалийата Илманан новкха воккхуш дика кечам а бо шен кIантана. Имама Малика да-галовцу: «Сан пхи шо ден доцчу хенахь, нанас суна тIе баккхийчу Йеламнехан санна

духар а духуш, коьртах царан санна чалба а хьарчош, кечво-ра со. Цуо тIаккха олтура совга: «Вало, хьайн Илма схьаэца!»

Дуьненахь шен доьзал кхи-ош болчу муьлххачу а дена-нанна доккха масал ду Мали-кан нана. Цуо гойту дуккха а масалш, царах ду - Илма Iамо хьужаре воьду муталелам тIе озьда, товш, Гийлакхе духар дуьйхина вахар, хIунда аьлча, духаро гойту цуо мел чоIгла ладам, тидам бо шен дIаьлахь. Иза бер делакх а, муталелам шен кепача гойту,

доццуш цхьана а хаттарна жоп луш ца хилла Малика, цуьнан заманахь. Ишттачу лерам-ца зIе хилла Маликан шен хьехархочуьнца НафиIца а. Хьехархочун цIера маьждиге кхаччалц дIасхьавуьгура иза Малика, оцу новкьахь дуккха а Илманах пайда а оьцуш, хIунда аьлча, НафиIан бIаьрса Гийла хилар бахьана долуш.

И ш т т а М а л и к а дуьйцу: «Хийлазза со НафиI волчу вахча, тIехьа дIалачнах, кьайлавала цхьа ИндагI долу хIума ца карайора. НафиI

шарна пайде дерзадо цуо. Цул тIаьхьа шен зама МаIсулдан воIан IабдуллахIан хIусамехь йоккху Малика. Кьоди Ийида ма-аллара: «Илма Iаморехь а, цунна харжаз йарехь а гатто хиларна шен ценойн тхов во-вшах а баьккхина, иза дечкана бокха дийзира Маликан».

Имам Малик цIано дук-хайезаш а, шен хIусамехь иза латтош а хуьлу. Лап-аьлла кьегина, хуьлу цуьнан хIусам гуттар а, хаза, товш долчу ку-защца а охьауочу гIайбешца а. Цуьнца цхьана Маликан

боккха доьзал а хуьлу Iаш. Церан хьашташка лерина хьожуш а, царна оьшу напха латтош а хуьлу Малик дайма а. Делак кхобруш, динехь тIех чоIгла нисвелла, Илманах кхе-тарехь баккхийчу кхиамаш-йухатуху и сацам, ша ала а олуш: «Хьашт дац иштта дIакхайкхо, Пайхамаран (Де-лера салам-маршалла хуьл-да цунна!) асхьабийн (Дела реза хуьлда царна!) а хилла цхьа коьрта доцчу хеттаршина тIехь тайп-тайпана хьежамаш а, хьукманаш а. МаIарера болу бусалба нах хIинцале а оцу хьежамашкахь, хьукма-нашкахь бес-бесара а болуш, динехь нийсану новкьахь бу».

Шен дерриге а дахарехь Деле верзарехь а, Ибадатана чувобьлла кьаьхегарехь а кхи-болчу нахал а алсам хиларца билгалваьлла хуьлу Малик шен заманахь. Хьалдолчу дов-залера хиллехь а, хала хенаш а йогIу Маликан дахарехь а, кхиболчу дикаху нахана сан-на. Шен долахь йолу хIусам вовшах а йаьккхина, цуьнан тхевнан аннаш а, кхийолу пайде хIума а дIаьохкина, де-

ваша вара Надр цIе йолуш. Малик доьшуш волчу хе-нахь, «Надран жимахволу ваш» аьлла везаш вара иза, хIунда аьлча, цаьрца доьшуш Надр а вара, дика хеттарца гIараваьлалла а волуш. Амма, Малик Илманехь сов а ваьлла, хьехархозна а, нахана а йук-кьехь говза Йеламстаг хилла хIуттуш ца хуьлу Малик, оцу заманахь Мединатера гIараваьлалла кхуьткье итт Йеламстага тоьшалла а дина, шена бакьо йаллалц, царна йуккьехь дуккахберш цуь-нан хьехархой а болуш. Оцу Йеламнахана сих-сиха Малик гIенаха ган волало. Царах дуккахболчара ма-дийцара, гIенах Пайхамар (Делера салам-маршалла хуьлда цун-на!) гора шайна, цуо Маликан маьлазбана тIетевжаз хила а олуш. Иштта Имама Малика ша а дуьйцу: «Цхьа а буьйса ца йолура сан, гIенах Пайха-мар (Делера салам-маршалла хуьлда цунна!) ца гуш.

Оцул шегахь Илма дол-лушехь, наха сийдеш, кьоб-балвина тIелаьцна а волуш, тамашена шен дог-ойла охьатаЙийна, массаьрца а кIеда, эхье, Гийлакхе волуш чеккволу Малик. Цунна цкьа а ца йезара дуьненан сийлалла, кьаьсттана нехан бIаьргаш чохь айвалар. Ша кхоччуш тIе а кхийна, динехь шен буьззина бух боцу жоп даларх ларлора иза. Маликна хетарехь, шаьш нахана хьехамаш беш болу Йеламнах, оцу шаьш хьобхучу берриге а белхашкахь цкьа дуьххьара шаьш нисбелла хила безара. Илмано Малик хазвой, кечвой, айво нехан бIаьргашчохь, ткьа цуо Илма хаздо шен дикаллица, хазачу Гийлакхца.

Маликан дегIан куц дуьй-цуш Йеламнаха олу: Лекхачу, зоьрталчу дегIахь а волуш, кIайнчу аматахь, хьаьрсо, йуьхьа тIехь цIен бос а лепаш, сийна бIаьргаш а долуш, товш стаг вара жима волуш дуьйна а. Духарна тIе тидам бохуй-тура цуо, дукхяхьолахь гуттар а кIайн коч а, кIайн чалба а хуьлура, аьтту куйгаI пIелгахь дато мухIар а лелаш, шена тIе йаздина: «Хьасбулаллаху ва ниймал ва киль».

Ибн Аби Хьазима хотту Ма-лике, цунна дика хетачу, дук-хайезачу молчу хIуманах лаь-цна: «Аьхка суна мерза мутт малар деза, ткьа догIанаш оьхучу хенахь моз молуш (дууш) дика хета».

Маликан воккхаволу

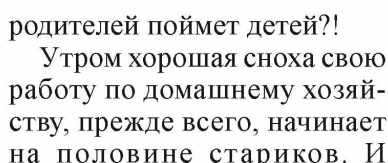
(ТIаьхье хир йу)

Идрисов Ислам

«Чечня сегодня»

«Вести республики»

Ахмадова Зарема

34 шо Дадааьлла СССР пачхьалкхехь дуьхьхарлера бусалба динан газет «Исламан Зяьнарш» арадаьлла. Боккха хилам бара иза, Дела вац аьлла коьрта идеологи йолчу коммунистийн Йедал долуп бусалба газет арадалар. Газет арадолу шина маттахь: оьрсийн а, нохчийн а. ХIетахь дуьйна газетан агIонаш тIехь оха зорбатуху Йедамнехан хьехамаш, довзуйту церан дахарх долу бакьдерш. Газето довзуйту бусалба динан бахашш, вайн безачу нехан - эвланийн дахарх долу бакьдерш, вайн кьоман хаза ГIиллакхаш, Iадаташ. Иштга газетадешархойн аьгIто хир бу халкхан турпалхой бовза, церан хьуьнарш довза.

Йазло «Исламан Зяьнарш» газет. Йаздаларан мах: эхашарна – 360 сом, цыхана шарна – 720 сом.

Учредитель: Министерство Чеченской Республики по национальной политике, внешним связям, печати и информации	Адрес учредителя/издателя: 364060, г. Грозный, бульвар Дудаева, 8.	
Куратор газеты Х-А. Ж. Кадыров Основатель газеты М. Д. Заурбеков Главный редактор Ф. М. Заурбекова	Адрес редакции: 364024, г. Грозный, ул. Н.А. Назарбаева, 92. Телефон: 8-928-088-85-50; E-mail: zori_islama@mail.ru; Индекс газеты: 54 928, Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чеченской Республике 1 декабря 2015 года. Регистрационное свидетельство ПИ № ТУ 20-00110.	Мнение редакции может не совпадать с мнением автора. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. Газета выходит 2 раза в месяц на русском и чеченском языках. Свобод- ная цена. Тираж – 3000 экз. Передано в печать 03.09.2025 г. 15:00. Подписано в печать: 03.09.2025 г. 16:00. Заказ № _____ Газета отпечатана в типографии АО «ИПК «Грозненский рабочий». Адрес типографии: 364021, г. Грозный, ул. Санкт-Петербургская, 12/35. Индекс издания ПА882.